
CIRKULÆRE OM ARBEJDSSTIDSREGLER FOR STATENS TJENESTEMÆND

Hermed følger aftale af 7. januar 1998 mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer om arbejdstidsregler for statens tjenestemænd.

Aftalen afløser aftale af 23. oktober 1995 om arbejdstidsregler for statens tjenestemænd (udsendt med cirkulære af 31. oktober 1995, Fmst. nr. 72/95) og aftale af 5. august 1993 om merarbejdsgodtgørelse til tjenestemænd i staten uden højeste arbejdstid (udsendt med cirkulære af 15. august 1993, APD nr. 66/93).

Ved aftalen ændres reglerne om medregning af rejsetid i udlandet således, at rejsetiden i visse tilfælde kan medregnes med indtil fuld tid, jf. § 6, stk. 3.

Samtidig er der ved aftalen sket en ændring af reglerne om ansættelsesmyndighedens adgang til at fastsætte et maksimum for antallet af over-/merarbejdstimer, der kan konverteres til omsorgsdage, jf. § 27, stk. 3.

Endelig er Finansministeriets aftale af 5. august 1993 om merarbejdsgodtgørelse til tjenestemænd i staten uden højeste arbejdstid som noget nyt indarbejdet i aftalen, jf. §§ 23, 24, 25 og 26. Der er ikke tilsigtet realitetsændringer med den redaktionelle tilretning, der er foretaget i den forbindelse.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Ad ' 2, stk. 1 og 2, ' 3, stk. 3, og ' 5, stk. 1 og 3

1. For tjenestemænd på Færøerne udgør den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid 38 timer.

Som følge heraf skal der for disse i relation til bestemmelserne i § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 3, og § 5, stk. 1 og 3, i stedet for 7,4 timer anvendes 7,6 timer, ligesom divisor i § 21 i stedet for 1924 udgør 1976.

2. For så vidt angår arbejdstidsopgørelse i forbindelse med kursusdeltagelse henvises til aftale af 11. marts 1991 (udsendt med cirkulære af 18. marts 1991, APD. nr. 12/91).

Ad ' 6, stk. 3

3. Bestemmelsen medfører, at den halve medregning af rejsetiden ikke i sig selv indebærer, at tjenestemanden kommer i "underskud" i relation til arbejdstidsopgørelsen.

Ad ' ' 23, 24, 25 og 26.

4. Merarbejde bør så vidt muligt undgås.

I det omfang nødvendigt merarbejde forekommer, godtgøres det i videst muligt omfang ved afspadsering. Kun hvis afspadsering af tjenstlige grunde ikke er mulig, kan der i stedet udbetales en kontant godtgørelse.

Det er det pågældende ministerium, der tager stilling til, om de kvantitative og kvalitative betingelser for at yde merarbejds godtgørelse er til stede, og som - med udgangspunkt i de nedenfor omtalte vejledende retningslinier - fastsætter en eventuel godtgørelses størrelse. Kompetencen kan af ministeriet delegeres til styrelser eller institutioner.

Ved skønnet over et eventuelt merarbejdes omfang bør der tages hensyn til, om en del af det opgjorte timetal refererer til tjeneste, der normalt kun medregnes delvis i arbejdstidsopgørelsen, som for eksempel rådighedstjeneste eller visse udlandsrejser. Den tid, der er anvendt til ikke-tjenstlige hverv, som for eksempel timelønnet undervisning, kan ikke medregnes i den samlede arbejdstid.

Efter drøftelse med centralorganisationerne skal Finansministeriet som *vejledende retningslinier* for fastsættelse af merarbejds godtgørelsen anføre, at godkendte merarbejdstimer kan godtgøres med

- a) afspadsering af samme omfang forhøjet med 50 % eller, hvis afspadsering ikke er mulig,
- b) en kontant betaling pr. merarbejdstime beregnet på grundlag af 1/1924 af årslønnen forhøjet med 50 %.

I årslønnen, jf. pkt. b, indgår eventuelle tillæg (for eksempel kvalifikationstillæg), dog ikke tillæg, der ydes for en særlig arbejdsforpligtelse (for eksempel rådighedstillæg).

5. Ved konvertering til betaling af en godtgørelse fastsat i form af et bestemt antal afspadseringstimer/-dage kan der ifølge § 25, stk. 4, ikke ske ændring heri, det vil sige, at hvis godtgørelsen for eksempel er fastsat til 1 uges afspadsering, skal der i tilfælde af konvertering til betaling ydes 1 uges løn.

Ad ' 27, stk. 3

6. Ansættelsesmyndigheden kan vælge at begrænse adgangen til at konvertere over-/merarbejde til omsorgsdage.

Ansættelsesmyndigheden kan således bestemme, at der pr. kalenderår maksimalt kan konverteres timer i et omfang svarende til 10 omsorgsdage, ligesom der kan fastsættes et loft for det samlede antal dage, der til enhver tid kan henstå på den enkelte medarbejders "omsorgsdagskonto". Dette loft kan ikke fastsættes lavere end 10 dage.

De ændrede retningslinier gælder for konvertering af over-/merarbejdstimer, der finder sted efter aftalens udsendelse, men således at en eventuel begrænsning af den årlige optjening har virkning for det pågældende kalenderår.

Ad ' 29

7. Som meddelt ved tidligere cirkulærer gælder følgende i relation til arbejdsmiljølovens hviletids- og fridøgnregler:

Indgåelse af aftaler i henhold til § 29 skal ske under iagttagelse af reglerne om hvileperiode og fridøgn i arbejdsmiljøloven og Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 1282 af 20. december 1996.

Direktoratet for Arbejdstilsynet har ved sin godkendelse af de i arbejdstidsaftalen indeholdte fravigelser af arbejdsmiljølovens regler om hvileperiode og fridøgn forudsat, at der i henhold til aftalens § 11 så vidt muligt ikke aftales en nedsættelse af hvileperioden mere end 2 gange inden for en uge, samt at dette kun sker med henblik på ved skiftende arbejdstider at kunne tilrettelægge en hensigtsmæssig arbejdstidsplan. Det tilføjes, at Arbejdstilsynet har godkendt, at det inden for de nævnte rammer lokalt kan aftales, at rejsetid er hviletid, såfremt der stilles soveplads til rådighed.

8. Finansministeriet besluttede i forbindelse med aftaleforhandlingerne i 1987 at iværksætte en forsøgsordning vedrørende delegation af kompetencen i henhold til arbejdstidsaftalens § 29 (den daværende § 24), således at de enkelte styrelser bemyndiges til at indgå aftaler, der supplerer eller fraviger den generelle arbejdstidsaftale. Der henvises herom til cirkulære af 16. oktober 1987 (LP.nr. 173/88).

Tilsvarende er der i forbindelse med aftaleforhandlingerne i 1995 indgået en rammeaftale for både tjenestemænd og overenskomstansatte om konvertering af over-/merarbejde, arbejdstidsbestemte ydelser mv. til faste tillæg, jf. cirkulære af 26. januar 1996 om konvertering af over-/merarbejde, arbejdstidsbestemte ydelser mv. til faste tillæg (Fmst. nr. 13/96).

Endelig henledes opmærksomheden på Finansministeriets cirkulære af 28. oktober 1996 (Fmst. nr. 73/96) om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden.

9. Cirkulæret har virkning fra 1. april 1997. Samtidig ophæves Finansministeriets cirkulære af 31. oktober 1995 (Fmst. nr. 72/95) og Finansministeriets cirkulære af 15. august 1993 (APD. nr. 66/93).

Finansministeriet

Den 7. februar 1998

P. M .V.

E. B.

Dorte Sølling

AFTALE OM ARBEJDSTIDSREGLER FOR STATENS TJENESTEMÆND

I henhold til § 45, stk. 1, i lov om tjenestemænd aftales følgende:

Arbejdstid

' 1. For tjenestemænd i staten i lønramme 1 - 23 inklusive fastsættes en højeste arbejdstid, der beregnes for en nærmere aftalt periode, der ikke bør være mindre end 4 uger.

Stk. 2. Tjenestemænd i lønramme 23 og derunder omfattes dog ikke af reglerne om højeste arbejdstid, hvis deres normale tjeneste unddrager sig kontrol, eller hvis de oppebærer tillæg som godtgørelse for overarbejde.

Stk. 3. Tjenestemænd i lønramme 24 og derover, hvis tjeneste er kontrollabel, kan henføres til reglerne om højeste arbejdstid ved aftale mellem det pågældende ministerium eller den dertil bemyndigede styrelse/institution og den forhandlingsberettigede centralorganisation eller den dertil bemyndigede organisation.

' 2. Den højeste arbejdstid beregnes som 7,4 timer pr. dag for den enkelte periode efter dennes dageantal med fradrag af feriedage og fridage i henhold til § 12, stk. 1 og 2. Fridage af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde regnes som 2 dage. Endvidere fradrages dage, på hvilke der er tildelt tjenestemanden tjenestefrihed i henhold til tjenestemandslovens § 58.

Stk. 2. Ved beregning af den højeste arbejdstid medtages sygedage i dageantallet, idet den tjeneste, der skulle være udført den pågældende dag, samtidig medregnes i arbejdstidsopgørelsen. Såfremt der ikke for den pågældende dag har været fastsat en bestemt arbejdstid, indgår dagen i arbejdstidsopgørelsen med 7,4 timer.

Stk. 3. Tjeneste på mistede fridage, der senere erstattes med andre fridage, medregnes i arbejdstidsopgørelsen, men ved beregningen af den højeste arbejdstid for perioden fradrages den mistede fridag ikke i periodens dageantal.

Stk. 4. Tjeneste på mistede fridage, der senere erstattes med kontant betaling, medregnes ikke i arbejdstidsopgørelsen, ligesom den for perioden beregnede højeste arbejdstid, jf. stk. 1, ikke ændres.

Stk. 5. Frihed, der i henhold til § 20 gives som erstatning for et i en tidligere periode udført overarbejde, frihed i henhold til § 5 , som gives for tjeneste i tiden kl. 14 - 06, samt frihed, der i henhold til § 16 gives som erstatning for mistede fridage, medregnes i arbejdstidsopgørelsen som tjeneste med det antal timer, erstatningsfriheden berettiger til, dog højst et antal timer svarende til den tjeneste, som tjenestemanden frigøres for den pågældende dag, jf. herved stk. 2, 2. pkt.

' **3.** Ved arbejdstid forstås tiden mellem mødetid på arbejdsstedet (det beordrede mødested) og det tidspunkt, da tjenestemanden atter kan forlade dette.

Stk. 2. Pauser af mindre end 1/2 times varighed, hvorunder tjenestemanden står til rådighed for arbejdsgiveren og ikke kan forlade arbejdsstedet, medregnes i arbejdstiden. Andre pauser medregnes ikke.

Stk. 3. 3-delt tjeneste indgår i arbejdstidsopgørelsen med den faktisk udførte tjeneste, dog mindst 7,4 timer.

Stk. 4. Ekstratjeneste, til hvilken tjenestemanden tilkaldes med et varsel på mindre end 24 timer, og som ikke udføres som led i rådighedstjeneste, jf. § 8 , indgår i arbejdstidsopgørelsen med mindst 3 timer.

' **4.** Såfremt en mindre del af en tjeneste, der er henført under den i § 1 , jf. § 2 , nævnte højeste arbejdstid, ikke er kontrollabel med hensyn til varigheden, vil der for denne del af tjenesten kunne fastsættes en gennemsnitsvarighed for den enkelte dag.

' **5.** For hver fulde 37 timers tjeneste, der efter ordre eller ifølge en godkendt tjenestefordeling er udført i tiden kl. 17 - 06, ydes der 2 timers frihed. I

beregningen indgår tillige tjeneste, der udføres i tiden kl. 14 - 17 som led i en forud tilrettelagt tjeneste, hvoraf mindst halvdelen ligger efter kl. 17.

Stk. 2. Den således indtjente frihed afvikles ved tildeling af ekstra fridage af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde.

Stk. 3. Ved tildeling af sådanne fridage nedsættes den indtjente frihed med den tid, hvori der skulle have været udført tjeneste den pågældende dag. Såfremt der ikke var fastsat en bestemt arbejdstid, nedsættes den indtjente frihed med 7,4 timer.

Stk. 4. Regnskabet over indtjent frihed opgøres en gang årlig for perioden 1. oktober - 30. september. Eventuelle resttimer, som ikke udløser frihed, jf. stk. 1, overføres til den følgende periode.

Stk. 5. Den efter stk. 1 indtjente frihed skal være endeligt afviklet senest 31. marts i det efter den i stk. 4 nævnte opgørelsesperiode nærmest følgende år.

Stk. 6. Hvis friheden ikke er afviklet inden den i stk. 5 nævnte frist, ydes et kontant vederlag beregnet efter satserne for overarbejde på udbetalings-tidspunktet, jf. § 21. Tjenestemanden kan vælge i stedet at få den ikke-afviklede frihed godskrevet som omsorgsdage, jf. § 27.

' **6.** Ved tjeneste uden for hjemstedet medregnes rejsetiden til og fra arbejdsstedet som arbejdstid.

Stk. 2. Ved rejse til udlandet medregnes dog kun halvdelen af rejsetiden som arbejdstid, medmindre andet hidtil har været gældende i de enkelte styrelser.

Stk. 3. Rejsetid i udlandet kan dog medregnes med indtil fuld tid, hvis tjenestemandens arbejdstimetal ellers ville blive lavere end den normale arbejdstid for den pågældende dag.

Stk. 4. Rejsetid mellem kl. 22 og kl. 08 medregnes ikke som arbejdstid, såfremt der er stillet soveplads til rådighed for tjenestemanden.

' 7. Arbejdsfri ophold uden for hjemstedet på indtil 2 timer (hvis den overvejende del af opholdet falder i tiden kl. 21 - 06 dog indtil 3 timer) medregnes fuldt ud.

Stk. 2. Såfremt det arbejdsfri ophold uden for hjemstedet er af længere varighed end anført i stk. 1, men ikke overstiger 6 timer, medregnes hele opholdet med 1/3 af tiden.

Stk. 3. I øvrigt medregnes arbejdsfri ophold ikke.

' 8. Når personalet i en del af arbejdstiden må opholde sig på tjenestestedet for at være til rådighed, medregnes kun 3/4 af rådighedstiden som tjeneste. Tilsvarende tjeneste i hjemmet medregnes med 1/3 af tiden.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte bestemmelser kan fraviges, når dette efter rådighedstjenestens karakter må anses for rimeligt.

Regler om tjenestens tilrettelæggelse

' 9. Ved fordelingen af tjenesten skal der inden for de grænser, som tjenestens tarv kræver, tages størst muligt hensyn til personalets ønsker, og der skal derfor gives personalet adgang til gennem de stedlige repræsentanter for de forhandlingsberettigede tjenestemandorganisationer at gøre sig bekendt med forslag til tjenestefordelingen og ændringer i denne.

' 10. Tjenesten skal, når det er muligt, være samlet, og det bør tilstræbes, at pauser i videst muligt omfang udfyldes med arbejde, der ikke er bundet til bestemte tider af døgnet. Tjenesten må inden for døgnet ikke falde i mere end 3 dele.

Stk. 2. En delt tjeneste må ikke tilrettelægges således, at den strækker sig ud over 12 timer, regnet fra første tjenesteafsnits påbegyndelse til sidste tjenesteafsnits afslutning, medmindre personalet er enigt heri.

Stk. 3. For søfartspersonale kan der i pågældende styrelses specielle arbejdstidsbestemmelser fastsættes særlige regler om delt tjeneste, når tjenestens karakter gør det påkrævet.

' 11. Ved opstilling af tjenesteliste eller lignende skal det så vidt gørligt iagttages, at den længste arbejdstid inden for en periode på 24 timer ikke overskrider visse bestemte tider, der fastsættes under hensyn til de særlige forhold inden for de enkelte styrelsesgrene.

Stk. 2. Det skal endvidere iagttages, at hviletiden mellem to døgnets hovedarbejder udgør mindst 11 timer. Hviletiden kan dog undtagelsesvis af hensyn til omskiftning i tjenesten, f.eks. i forbindelse med fridagstildeling, nedsættes til 8 timer. Sådan forkortet hviletid kan bringes i anvendelse én gang om ugen og vil ikke kunne anvendes i direkte tilslutning til tjenester, der påbegyndes og/eller afsluttes i tidsrummet efter kl. 23 og før kl. 05. Herudover kan hviletiden nedsættes til 8 timer ved lokal aftale, jf. § 29, idet dog aftale om hviletidsnedsættelse ud over 8 gange inden for en 4-ugers periode indgås mellem Finansministeriet og vedkommende centralorganisation.

Fridage

' 12. Der tilkommer hver tjenestemand 52 fridage årlig.

Stk. 2. I de måneder, hvori der forekommer helligdage uden for søndage¹), forhøjes antallet af fridage tilsvarende for de tjenestemænd, der ikke i forvejen altid har fri på disse dage.

¹ Herunder ikke grundlovsdagen

Stk. 3. Mellem den enkelte styrelse og vedkommende forhandlingsberettigede organisation aftales en fridagsturnus eller fordeling af fridagene med angivelse af det mindste antal fridage pr. måned eller anden aftalt periode, og således at der i et kvartal skal gives 13 fridage af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde eller et dertil svarende antal fridage af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde. Der bør så vidt muligt tildeles tjenestemanden 1 fridag hver uge, og der må højst være 10 arbejdsdage mellem fridagene. Fridagene skal i videst muligt omfang lægges på søn- og helligdage.

' **13.** I det omfang det er muligt, skal tjenestemændene i løbet af hvert kalenderår, i hvilket de har forrettet tjeneste hele året, have adgang til mindst 30 dages frihed på søn- og helligdage. For tjenestemænd, der ansættes i løbet af kalenderåret, nedsættes adgangen til helligdagsfrihed i forhold til tjenestetiden inden for året, således at tallet 30 formindskes med 3 for hver måned, hvori den pågældende ikke har været ansat i staten. Ved afgørelsen af, hvorvidt der er ydet den fornødne helligdagsfrihed, bortses fra søn- og helligdage, som falder i sygeperioder. For hver 11 sygedage i løbet af kalenderåret nedsættes tallet 30 med 1. Søn- og helligdage, der falder i ferier, betragtes som helligdagsfrihed.

Stk. 2. Ved helligdagsfrihed forstås frihed i mindst 36 timer inden for tidsrummet kl. 17 dagen før helligdagen og kl. 08 dagen efter helligdagen.

Stk. 3. Såfremt en tjenestemand ikke i løbet af et kalenderår får den ham tilkommende helligdagsfrihed, ydes der ham i det følgende ferieår et antal særlige feriedage, således at der for hver mistet helligdagsfrihed indtil 11 inkl. gives 1/2 feriedag med afrunding opad til hel feriedag og for hver yderligere mistet helligdagsfrihed 1 feriedag.

' **14.** De i § 12, stk. 1, nævnte fridage skal bortset fra de nedenfor i stk. 2 nævnte tilfælde have en længde af mindst 64 timer, dog at de kan betragtes som givet, uanset at friheden kun har udgjort fra 56 til 64 timer, såfremt denne frihed omfatter 2 hele kalenderdøgn.

Stk. 2. Inden for tjenesteområder, hvor særlige forhold som f.eks. tjenestestedernes åbningstid, hensynet til publikumsbetjening eller tjenestens karakter bevirker, at de i § 12, stk. 1, nævnte fridage ikke, eller ikke alle, kan gives en længde som fastsat i stk. 1, kan der i stedet for hver sådan fridag tildeles 2

fridage, der hver skal have en længde af mindst 40 timer. Fridagen kan dog betragtes som givet, uanset at friheden kun har udgjort 36 timer, såfremt der heri indgår et helt kalenderdøgn.

Stk. 3. De i § 12, stk. 2, nævnte fridage skal have en længde som fastsat ovenfor i stk. 2.

' **15.** Såfremt 2 eller flere fridage af den i § 14, stk. 1, angivne længde sammenlægges, skal den første opfylde betingelserne i § 14, stk. 1, medens de øvrige skal være 48 timer.

Stk. 2. Såfremt en fridag af den i § 14, stk. 1, angivne længde sammenlægges med fridage af den i § 14, stk. 2, angivne længde, skal den første opfylde betingelserne i § 14, stk. 1, medens de øvrige fridage skal være 24 timer.

Stk. 3. Såfremt 2 eller flere fridage af den i § 14, stk. 2, angivne længde sammenlægges, skal de 2 første tilsammen have en længde som angivet i § 14, stk. 1, medens de øvrige skal være 24 timer.

' **16.** Hvis en fastlagt fridag undtagelsesvis må inddrages, eller der ikke er givet tjenestemanden det for en periode aftalte antal fridage, erstattes den eller de manglende fridag(e) snarest med en anden (andre) tilsvarende fridag(e) med tillæg af yderligere frihed svarende til 50 pct. af den på den inddragne fridag præsterede tjeneste, henholdsvis 50 pct. af det antal timer, hvormed den højeste arbejdstid for perioden, jf. § 2, stk. 1, er forhøjet på grund af den manglende fridagstil-
deling. Tillægget afrundes opad til hele timer.

Stk. 2. Såfremt en fastlagt fridag af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde inddrages, og der før påbegyndelsen eller efter afslutningen af tjenesten på den inddragne fridag er ydet mindst samme frihed som fastsat i § 14, stk. 2, skal erstatningsfridagen dog kun have en længde som fastsat i § 14, stk. 2, med tillæg af yderligere frihed som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Fridage, der falder inden for sygeperioder, erstattes ikke.

Stk. 4. Underretning om tildeling af erstatningsfridag eller ikke i forvejen fastlagte fridage skal gives senest 72 timer forud for det tidspunkt, da sidste tjeneste før fridagen tiltrædes.

Stk. 5. Mistede fridage godtgøres med kontant vederlag, jf. § 17, såfremt de ikke efter stk. 1 er erstattet med frihed inden udløbet af den efter den aftalte periode følgende kalendermåned.

Stk. 6. Når en mistet fridag godtgøres med kontant vederlag, bortses fra det i stk. 1 omhandlede tillæg af yderligere frihed.

Stk. 7. Såfremt den mistede fridag er erstattet med en anden fridag inden for den i stk. 5 nævnte frist, men der ikke inden fristens udløb er ydet tjenestemanden den i stk. 1 omhandlede yderligere frihed, ydes der ham i stedet herfor et kontant vederlag beregnet efter satserne for overarbejdspenge, jf. § 21.

Stk. 8. En fridag anses som bortfaldet, når vedkommende tjenestemand beordres til tjeneste på fridagen, jf. dog stk. 2. En tjenestemand kan dog efter aftale med pågældende styrelse frivilligt påtage sig ganske kortvarig tjeneste på dage, hvor ekspeditionsstedet ellers er lukket, eller hvor det kun er åbent en ganske kort tid og betjenes af kun én tjenestemand, uden at hans fridag betragtes som bortfaldet. I så tilfælde ydes der tjenestemanden et vederlag, som fastsættes til satserne for overarbejde, opgjort efter tjenestens varighed forlænget med 50 pct., og således at der mindst ydes betaling for 1 time. Hvis det undtagelsesvis er nødvendigt at lade ordningen omfatte sådan tjeneste 2 gange på en fridag, forlænges tiden for det 2. tjenesteafsnit med 100 pct., og der beregnes mindst 1 time for hvert af de 2 tjenesteafsnit. Afstanden mellem de 2 mødetider må højst være 3 timer. For tjenestemænd, der falder uden for reglerne om overarbejdsbetaling, beregnes vederlaget efter de for tilsvarende eller eventuelt nærmest lavere lønramme (skalatrín) gældende satser for overarbejdsbetaling, jf. § 21.

' **17.** Tjeneste på mistede fridage, der ikke erstattes med frihed, jf. § 16, godtgøres med overarbejdsbetaling, jf. § 21, for den på den mistede fridag præsterede tjeneste, dog mindst for 12 timers tjeneste, såfremt den mistede fridag er af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde, og mindst for 6 timers tjeneste, såfremt den er af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde.

Stk. 2. Er der til delvis erstatning for en mistet fridag af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde ydet en erstatningsfridag af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde med tillæg af yderligere frihed svarende til 50 pct. af den på den mistede fridag præsterede tjeneste, ydes som resterende godtgørelse overarbejdsbetaling for 6 timers tjeneste.

Stk. 3. For tjenestemænd uden højeste arbejdstid, der er berettiget til godtgørelse for mistede fridage, anvendes den for pågældende skalatrin gældende sats for overarbejdsbetaling ved beregningen af nævnte godtgørelse, dog således at tjenestemænd på skalatrin 36 og højere skalatrin oppebærer godtgørelse for mistede fridage beregnet på grundlag af den for tjenestemænd på skalatrin 35 fastsatte sats.

' **18.** Bestemmelserne i §§ 12-17 gælder ikke for tjenestemænd med tjeneste til søs eller for tjenestemænd, hvis normale tjeneste unddrager sig kontrol, og for hvem afløsning ville medføre urimelige vanskeligheder eller uforholdsmæssig bekostning.

Stk. 2. For de i stk. 1 nævnte tjenestemænd fastsættes der ved aftale regler for fridage mv., der optages i de pågældende styrelses specielle arbejdstidsbestemmelser.

Overarbejde

' **19.** Overarbejde bør så vidt muligt undgås.

Stk. 2. Som overarbejde betragtes tjeneste, der er pålagt en tjenestemand ud over den efter § 2 beregnede højeste arbejdstid ved

- a) tjenesteliste eller lignende
- b) tilkaldelse til ekstratjeneste
- c) tilfældig forlængelse af den ordinære tjeneste, for så vidt overskridelsen udgør mere end 15 minutter pr. dag.

Stk. 3. Den under stk. 2, punkt a, nævnte tjenesteoverskridelse afrundes periodevis opad til 1/2 timer, medens de i stk. 2, punkt b og c, nævnte tjenesteoverskridelser afrundes opad til mangefold af 1/2 timer for den enkelte dag.

' **20.** Overarbejde skal så vidt muligt søges godtgjort med frihed, der skal være af samme varighed som det præsterede overarbejde med tillæg af 50 pct. afrundet opad til hele timer. Sådant erstatningsfrihed skal, såfremt overarbejdet er af tilstrækkeligt omfang, fortrinsvis gives som hele fridage af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde.

Stk. 2. Erstatningsfriheden skal gives inden udløbet af den efter normperioden følgende kalendermåned og med passende varsel, hvorved der i tilfælde, hvor friheden gives som hele fridage, forstås et tidsrum af mindst 72 timer forud for det tidspunkt, da sidste tjeneste før fridagen tiltrædes.

Stk. 3. Hvis den i stk. 1 nævnte frihed ikke er givet inden udløbet af den i stk. 2 fastsatte frist, ydes overarbejdsbetaling, jf. § 21. Der bortses herved fra det i stk. 1 nævnte procenttillæg. Tjenestemanden kan vælge i stedet at få den ikke-afviklede frihed godskrevet som omsorgsdage, jf. § 27.

Stk. 4. For overarbejde, der inkl. det i stk. 1 nævnte tillæg giver grundlag for ydelse af mere erstatningsfrihed end svarende til 2 hele fridage for hver fulde 4 ugers normperiode, ydes overarbejdsbetaling inden udløbet af den efter normperioden følgende kalendermåned.

Stk. 5. I tilfælde, hvor det er klart eller overvejende sandsynligt, at præsteret overarbejde ikke vil kunne godtgøres med frihed inden den i stk. 2 fastsatte frist, vil overarbejdsbetaling kunne ydes inden udløbet af nævnte frist.

Stk. 6. Overarbejde, der er fastlagt ved tjenesteliste eller skyldes tilkaldelse til tjeneste ud over normal tjeneste, og som ikke er udlignet ved frihed af tilsvarende længde i den måned, hvori det er udført, godtgøres dog i alle tilfælde med overarbejdsbetaling inden udløbet af den følgende kalendermåned.

' **21.** Satserne for overarbejdsbetaling beregnes med 1/1924 af årslønnen for hvert skalatrin med tillæg af 50 pct. Ved årslønnen forstås lønnen i medfør af

kapitel 1, 2 og 3 som reguleret i henhold til kapitel 4 i aftale om justering af tjenestemandslønninger mv. fra 1. april 1997.

Stk. 2. Sætserne fastsættes efter tjenstemandens lønmæssige og stedtillægsmæssige placering den 1. i den måned, hvori overarbejdsbetalingen kommer til udbetaling.

' **22.** Der kan ikke ydes overarbejdsbetaling til tjenstemænd, for hvem en overskridelse af tjenesten unddrager sig kontrol, samt til andre tjenstemænd, hvis tjeneste helt eller delvis består i at tilrettelægge arbejdet for andre eller i at kontrollere arbejdets udførelse, og som derigennem har indflydelse på arbejdstidens længde og på, at denne udnyttes på rette måde.

Merarbejde

' **23.** Til tjenstemænd, der ikke er omfattet af reglerne om højeste arbejdstid, jf. § 1, kan der ydes godtgørelse for tjenstligt merarbejde, hvis merarbejdet

- er pålagt tjenstemanden efter særlig ordre eller i henhold til godkendt tjenstefordeling, eller
- har været en forudsætning for en forsvarlig varetagelse af de tjenstlige pligter, der er forbundet med stillingen,

samt hvis merarbejdet

- er af midlertidig karakter og
- er af større omfang og
- har strakt sig over en periode, der normalt ikke må være kortere end 4 uger.

Stk. 2. Der kan dog ikke ydes merarbejds godtgørelse til tjenstemænd med topchefstillæg.

Stk. 3. Til tjenstemænd i egentlige chefstillinger og tilsvarende stillinger kan der kun ydes merarbejds godtgørelse, hvis det samlede merarbejde på årsbasis væsentligt overstiger 140 timer.

Stk. 4. Specialkonsulenter i lønramme 35 og konsulenter i lønramme 36, som er ansat 1. april 1993 eller senere, er omfattet af reglerne for chefstillinger, jf. stk. 3. Det pågældende ministerium kan bestemme, at det samme gælder

specialkonsulenter og konsulenter ansat før dette tidspunkt, idet der samtidig hermed ydes et tillæg på 16.100 kr. i årligt grundbeløb (niveau oktober 1997).

Stk. 5. Til tjenestemænd, der får særlige tillæg, herunder rådighedstillæg, som godtgørelse for over-/merarbejde mv., kan der kun ydes merarbejds godtgørelse, hvis det samlede merarbejde er væsentligt større end det over-/merarbejde, der forudsættes dækket af tillægget.

' **24.** Merarbejds godtgørelse ydes på grundlag af en skriftlig indberetning fra tjenestemanden til dennes foresatte om merarbejdets omfang og karakter.

Stk. 2. Indberetningen foretages, når merarbejdet er afsluttet eller, hvis merarbejdet strækker sig over længere tid, mindst hvert kvartal. Tjenestemænd i egentlige chefstillinger og tilsvarende stillinger samt specialkonsulenter og konsulenter, der er omfattet af merarbejdsreglerne for chefer, jf. § 23, stk. 4, indberetter dog kun merarbejde én gang om året.

Stk. 3. Tjenestemandens foresatte skal attestere indberetningen, herunder det angivne timeforbrug. Den foresatte skal efter drøftelse med tjenestemanden afgive en indstilling på grundlag af sin vurdering af indberetningen.

' **25.** Merarbejds godtgørelsen fastsættes af det pågældende ministerium hurtigst muligt efter tjenestemandens indberetning af merarbejdets omfang.

Stk. 2. Merarbejds godtgørelse ydes så vidt muligt i form af afspadsering. Afspadseringens længde fastsættes under hensyntagen til merarbejdets omfang.

Stk. 3. Afspadseringen bør normalt afvikles inden udgangen af det kvartal, der ligger umiddelbart efter tidspunktet for opgørelsen af merarbejdet. I særlige tilfælde kan afspadseringen dog udskydes i op til 1 år efter opgørelsestidspunktet.

Stk. 4. Hvis godtgørelsen fastsættes i form af et bestemt antal afspadseringstimer/-dage, kan der ikke ske ændring heri, selv om afspadseringen udskydes, jf. stk. 3, eller den konverteres til betaling, jf. § 26, stk. 1.

Stk. 5. Meddelelse om afspadsering gives tjenestemanden med et passende varsel, der normalt ikke bør være mindre end 14 dage.

' **26.** Hvis afspadsering ikke kan finde sted, godtgøres merarbejdet med betaling. Betalingens størrelse fastsættes under hensyntagen til merarbejdets omfang og tjenestemandens lønmæssige placering. Tjenestemanden kan vælge i stedet at få ikke-afviklet afspadsering konverteret til omsorgsdage, jf. § 27.

Stk. 2. Hvis afspadseringen er udskudt i henhold til § 25, stk. 3, og afspadseringen konverteres til betaling, skal godtgørelsen udbetales, inden der er gået 1 år efter opgørelsestidspunktet.

Omsorgsdage

' **27.** Afspadseringsfrihed, der konverteres til omsorgsdage i henhold til § 5, stk. 6, § 20, stk. 3 eller § 26, stk. 1, registreres sammen med evt. omsorgsdage, som den ansatte måtte have opnået i forbindelse med barsel og adoption, jf. aftale af 3. juli 1997 om barsel, adoption og omsorgsdage. Omsorgsdagene afvikles efter anmodning i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 i den nævnte aftale.

Stk. 2. Afspadseringsfrihed, der konverteres til omsorgsdage/-timer, kan ikke senere tilbageføres og godtgøres med over-/merarbejdsbetaling.

Stk. 3. Den enkelte ansættelsesmyndighed kan fastsætte et maksimum pr. medarbejder for antallet af over-/merarbejdstimer, der kan konverteres til omsorgsdage/-timer. Den enkelte medarbejder skal imidlertid som minimum have adgang til i hvert kalenderår at konvertere et timetal svarende til 10 omsorgsdage, men således at ansættelsesmyndigheden samtidig kan fastsætte et maksimum for den til enhver tid værende opsparring af omsorgsdage. Dette maksimum kan ikke fastsættes lavere end 10 dage.

Rejsetid i udlandet for tjenestemænd uden højeste arbejdstid

' **28.** Tjenestemænd, der oppebærer rådighedstillæg i henhold til lønnings- og klassificeringslovens § 31, stk. 2, eller dertil svarende regler, får rejsetid i forbindelse med rejser til udlandet medregnet i arbejdstiden efter samme regler, som gælder for fuldmægtige med rådighedstillæg i henhold til overenskomst for akademikere i staten.

Stk. 2. For personale (bortset fra ansatte i egentlige chefstillinger og dermed ligestillede stillinger), der ikke er omfattet af reglerne om højeste arbejdstid, og

som ikke oppebærer særligt tillæg for merarbejde mv., ydes 4 timers frihed for hver rejse, der foretages uden for normal kontortid. Ved en rejse forstås ud- og hjemrejse. Foretages rejsen såvel i som uden for kontortiden, fradrages den tid, der er medgået inden for kontortiden, i de 4 timer.

Stk. 3. Den i stk. 2 omhandlede frihed kan ikke konverteres til betaling, og den omhandlede rejsetid kan ikke medregnes ved opgørelse af eventuelt krav på godtgørelse for merarbejde.

Specielle bestemmelser

' **29.** Foranstående bestemmelser kan ved aftale suppleres med særlige regler for tjenestemænd i de enkelte styrelser. Endvidere kan bestemmelserne ved aftale fraviges for tjenestemænd, hvis arbejdsvilkår er af særlig karakter, eller når andre særlige forhold måtte give grundlag herfor. Sådanne aftaler optages i de for de enkelte styrelser gældende specielle arbejdstidsbestemmelser.

' **30.** Denne aftale gælder ikke for statens lærerpersonale og tjenestemandsansatte sygeplejersker.

Ikrafttrædelse

' **31.** Denne aftale har virkning fra 1. april 1997 og kan opsiges med 3 måneders varsel, dog tidligst til 1. april 1999.

Stk. 2. Med denne aftales ikrafttræden ophæves aftale af 23. oktober 1995 mellem Finansministeriet og Statsansattes Kartel, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Akademikernes Centralorganisation og Lærernes Centralorganisation om arbejdstidsregler for statens tjenestemænd og aftale af 5. august 1993 om merarbejdsgodtgørelse til tjenestemænd i staten uden højeste arbejdstid.

København, den 7. januar 1998

Statsansattes Kartel
Ove Hygum

Statstjenestemændenes

Finansministeriet
P.M.V

E.B.

Dorte Sølling

Centralorganisation II
Tommy Agerskov Thomsen

Akademikernes
Centralorganisation
Svend M. Christensen

Lærernes Centralorganisation
Anni Herfort Andersen

